

Een broze gemeente

Eric Bras

In het academisch ziekenhuis waar ik werk zijn vele patiënten vaker te gast. In ons team noemen we deze abonneementhouders soms *draaideurpatiënten*. Steeds weer breekt er een nieuw hoofdstuk aan in hun behandeling, een terugval, een uitzaaiing, noem maar op. Vreemd genoeg is het nogal eens een leuk weerzien, bekend terrein voor beide partijen, terwijl het verhaal dat verteld moet worden meestal gaat over uithouden, verdriet en inleveren.

Als geestelijk verzorger neem je in deze groep de positie in van herder van een kleine, broze gemeente – trouw en bekend. Het verhaal hoeft niet weer helemaal opnieuw verteld te worden. Je ontwikkelt een band die soms aanleunt tegen het vriendschappelijke. Allerlei commentaar wordt je in dit verband toegevoegd, van: ‘Dag jongen, fijn je weer te zien’, tot, met een grote glimlach: ‘Denk je dat je alles gehad hebt ...’

De patiënt die dit laatste commentaar leverde, ken ik inmiddels al enkele jaren. Bij het begin van ons contact wás er eigenlijk geen contact. Het hoofd van de afdeling deed de suggestie om eens bij hem langs te lopen; de verpleging kon er niet veel mee, meneer was enorm ziek, gespannen en niet erg spraakzaam. Langzaam ontwikkelde ons contact zich tot wat het nu is. Je vraagt je als geestelijk verzorger soms af waar het nog over gaat. We bespreken de afgelopen periode. Hoe is het gegaan, waar ben je tegenaan gelopen? Word je beter of minder, hoe ervaar je dat? Hoe gaat het samen, houden jullie het een beetje met elkaar uit? En nog veel meer van dat soort vragen. En veel grappen over en weer.

Onvermijdelijk komt bij tijd en wijle de vraag naar afstand en nabijheid weer eens op. Hoe moet je zo’n contact waarderen? Deze mensen zou je ook gemakkelijk als vriend kunnen zien. Maar dat ben je niet en word je waarschijnlijk ook niet. Wat is het effect van je komst? Waarom ga je eigenlijk langs? Ze vragen er vaak niet actief om. Wel zijn ze dankbaar en sturen met kerst een kaart om dat nog eens te zeggen. Al de gesprekken en discussies over wat geestelijke verzorging nu eigenlijk inhoudt, wat het resultaat van al onze inspanningen feitelijk is, casestudy’s, enzovoort – ze staan in het teken van deze vraag. Waarom geestelijke verzorging? En vooral: hoe?

Zeker is dat in dit geval continuïteit een rol speelt. Het contact kan in principe alleen voortgang vinden met mij en niet met een collega die het verhaal niet kent. Althans niet zomaar. Een contact dat niet zonder meer overdraagbaar is. Het gaat bij deze vorm van contact om de zorgvuldig opgebouwde relatie. Contact met iemand die weet hoe deze patiënt en zijn echtgenote de weg van ziek zijn en het balanceren op de rand gegaan zijn.

Verder gaat het misschien ook wel om wat in hedendaags Nederlands de *klik* heet. Er moet een bijna persoonlijke connectie zijn, die lang niet met elke collega zou ontstaan. Aan de ene kant doordat niet iedere geestelijk verzorger hetzelfde werkt, aan de andere kant doordat niet iedereen even goed bij elkaar past. Een broze gemeente of parochie van zorgvuldige gekoesterde relaties. Hoe zou dat in een protocol passen? Hoe valt dat te registreren en verantwoorden?

Eric Bras is geestelijk verzorger bij Amsterdam UMC en redactielid van dit tijdschrift.
E-mail: e.bras@amsterdamumc.nl.